

Bruxelles, 8.4.2016.
COM(2016) 209 final

2013/0091 (COD)

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE
EUROPSKOM PARLAMENTU**

na temelju članka 294. stavka 6. Ugovora o funkcioniranju Europske unije

o

stajalištu Vijeća u prvom čitanju s ciljem donošenja Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o Agenciji Europske unije za suradnju tijela za provedbu zakona (Europol) te zamjeni i stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2009/371/PUP, 2009/934/PUP, 2009/935/PUP, 2009/936/PUP i 2009/968/PUP

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE
EUROPSKOM PARLAMENTU**

na temelju članka 294. stavka 6. Ugovora o funkcioniranju Europske unije

o

stajalištu Vijeća u prvom čitanju s ciljem donošenja Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o Agenciji Europske unije za suradnju tijela za provedbu zakona (Europol) te zamjeni i stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2009/371/PUP, 2009/934/PUP, 2009/935/PUP, 2009/936/PUP i 2009/968/PUP

1. KONTEKST

Datum slanja prijedloga Europskom parlamentu i Vijeću (dokument COM(2013) 173 završna verzija – 2013/0091 COD))	27. 3. 2013.
Datum mišljenja Europskog gospodarskog i socijalnog odbora:	nije primjenjivo
Datum stajališta Europskog parlamenta, prvo čitanje:	25. 2. 2014.
Datum slanja izmijenjenog prijedloga:	nije primjenjivo
Datum donošenja stajališta Vijeća:	10. 3. 2016.

2. CILJ PRIJEDLOGA KOMISIJE

Cilj je prijedloga **uskладити Europol sa zahtjevima Ugovora iz Lisabona** uspostavom zakonodavnog okvira Europolu u uredbi i uvođenjem mehanizma za nadzor Europskog parlamenta i nacionalnih parlamenata nad aktivnostima Europolu. Prijedlogom se također nastoji **povećati učinkovitost, djelotvornost i odgovornost Europolu**. To bi trebalo ostvariti povećavanjem Europolovih analitičkih kapaciteta i poboljšavanjem sposobnosti država članica da pokrenu operativne aktivnosti uz istodobno daljnje jačanje agencijina sustava zaštite podataka. Kako bi se povećala učinkovitost, prijedlogom se, u skladu sa zajedničkim pristupom decentraliziranim agencijama, namjerava spojiti Europol s Agencijom Europske unije za osposobljavanje u području izvršavanja zakonodavstva (CEPOL). Naposljetku, prijedlogom se upravljanje Europolom usklađuje s načelima iz zajedničkog pristupa decentraliziranim agencijama EU-a.

3. KOMENTARI NA STAJALIŠTE VIJEĆA

Politički dogovor među suzakonodavcima postignut je na trostranom sastanku održanom 26. studenoga 2015., a potvrdili su ga COREPER 27. studenoga 2015. i Odbor LIBE 30. studenoga 2015.

Glavne razlike između zajedničkog stajališta i izvornog prijedloga Komisije navedene su dalje u tekstu.

Spajanje Europol-a i CEPOL-a (Naslov, članak 1.)

Zbog jakog protivljenja spajanju Europol-a i CEPOL-a, koje je pristuno u sastavima Vijeća te u Odboru LIBE, Komisija je odlučila odustati od tog dijela svojeg zakonodavnog prijedloga. U međuvremenu je donesena Uredba o reformi CEPOL-a. Zbog toga se u tekstu Zajedničkog stajališta ne spominje navedeno spajanje.

Jedinica za rad u vezi s prijavljenim internetskim sadržajima (članak 4.)

U Zajedničkom stajalištu utvrđuju se odredbe nužne za funkcioniranje jedinice za rad u vezi s prijavljenim internetskim sadržajima (IRU) kao jedne od važnih mjera u borbi protiv terorizma koja je osmišljena kako bi se smanjila prisutnost i dostupnost terorističke propagande na internetu. IRU je novi element uveden u uredbu nakon terorističkih napada u Parizu 2015. Njegovo osnivanje snažno se zagovaralo u okviru Europskog programa sigurnosti te je ključno s obzirom na trenutačnu sigurnosnu situaciju. U tekstu se Europolu omogućuje da prenosi javno dostupne osobne podatke privatnim stranama ako je to potrebno radi potpore državama članicama u sprečavanju i borbi protiv kaznenih djela u nadležnosti Europol-a, a čije se počinjenje olakšava ili omogućuje internetom.

Odredbe o upravljanju

Odredbe o upravljanju iz izvornog prijedloga Komisije temeljile su se na zajedničkom pristupu decentraliziranim agencijama EU-a. Tijekom pregovora upravljanje se pokazalo jednim od najkontroverznijih pitanja. Suzakonodavci su postigli sljedeće kompromise:

(a) Sastav Upravnog odbora (članak 10.)

U Zajedničkom stajalištu broj predstavnika Komisije u Upravnom odboru ograničava se na jedno mjesto umjesto dva (kako je predviđeno u zajedničkom pristupu decentraliziranim agencijama).

(b) Izvršni odbor (bivše poglavlje IV.)

Prijedlogom Komisije predviđeno je neobavezno osnivanje Izvršnog odbora nadležnog za administrativnu potporu Upravnom odboru i izvršnom direktoru. Zbog snažnog protivljenja suzakonodavaca mogućnost osnivanja takvog tijela nije uključena u Zajedničko stajalište. Komisija je prihvatila brisanje mogućnosti osnivanja Izvršnog odbora. Međutim, na temelju članka 68. Zajedničkog stajališta Komisija će moći u budućnosti procijeniti nužnost osnivanja Izvršnog odbora. Komisija je to obrazložila i u deklaraciji te se obvezala provesti evaluaciju stanja za dvije godine. Kako se ne bi ugrozili budući pregovori o prijedlogu o Eurojustu, deklaracija je dopunjena izjavom u kojoj se ističe doprinos Izvršnog odbora u upravljanju agencijama EU-a.

(c) Imenovanje izvršnog direktora (članak 54.)

U tekstu Zajedničkog stajališta odstupa se od Komisijina predloženog postupka, što je usklađeno sa zajedničkim pristupom decentraliziranim agencijama (Komisijin predodabir kandidata i imenovanje o kojem odlučuje Upravni odbor).

U zajedničkom stajalištu utvrđuje se postupak imenovanja odlukom Vijeća na temelju užeg popisa koji sastavlja mješoviti odbor u čijem su sastavu predstavnik Komisije i predstavnici država članica.

S obzirom na prethodno navedena odstupanja od zajedničkog pristupa decentraliziranim agencijama Komisija je odlučila donijeti političku deklaraciju o tome da usuglašeni tekst nije u potpunosti usklađen s načelima zajedničkog pristupa.

Eurojustov pristup informacijama pohranjenima u Europolu (članak 21.)

Nakon izričitog zahtjeva Europskog parlamenta pristup Eurojusta informacijama pohranjenima u Europolu ograničen je na neizravan pristup koji se temelji se na pretraživanju na načelu „pronađen rezultat” / „nije pronađen rezultat”. To je u skladu s istovjetnom odredbom iz uredbe o Eurojustu.

Suradnja između Europskog nadzornika za zaštitu podataka i nacionalnih nadzornih tijela (članak 44. i 45.)

Zajedničkim stajalištem ojačava se suradnja između Europskog nadzornika za zaštitu podataka i nacionalnih nadzornih tijela te jamči neovisnost i djelotvornost EDPS-a. Suradnja se jača na dva načina:

- (a) uvođenjem „Odbora za suradnju” kao službene platforme za EDPS i nacionalna tijela za nadzor zaštite podataka na kojoj mogu redovito raspravljati o općoj strategiji zaštite podataka, sastavljati usklađene prijedloge za zajednička rješenja koja zahtijevaju nacionalno sudjelovanje, razmatrati poteškoće u tumačenju uredbe o Europolu itd. Međutim, novi Odbor za suradnju savjetodavno je tijelo koje ne donosi odluke;
- (b) jačanjem „svakodnevnih” suradnje između EDPS-a i nacionalnih nadzornih tijela (EDPS će se koristiti stručnim znanjem i iskustvom nacionalnih nadzornih tijela pri obavljanju dužnosti; EDPS i nacionalna nadzorna tijela provodit će zajedničke inspekcije, EDPS će se savjetovati s nacionalnim nadzornim tijelima uključenima u predmete koji se odnose na podatke iz jedne ili više država članica itd.).

Komisija je prihvatila osnivanje Odbora za suradnju. Međutim, kako bi se osigurala učinkovitost i dosljednost te izbjeglo nepotrebno dupliciranje, Komisija je donijela deklaraciju u kojoj naglašava da će funkcije Odbora za suradnju brzo preuzeti Europski odbor za zaštitu podataka uspostavljen u okviru reforme zaštite podataka (vidjeti Izjavu br. 2 u odjeljku 5.).

Parlamentarni nadzor (poglavlje VIII.)

Općom odredbom u prijedlogu Komisije osiguran je parlamentarni nadzor nad aktivnostima Europolu u skladu s člankom 88. UFEU-a.

Europski parlament naglašavao je tijekom pregovora potrebu za detaljnijim utvrđivanjem načina provođenja parlamentarnog nadzora.

Zbog toga je u tekst Zajedničkog stajališta uključeno osnivanje Zajedničke skupine za parlamentarni nadzor. Nju će kao specijalizirano tijelo nadležno za politički nadzor Europolovih aktivnosti zajedno osnovati nacionalni parlamenti i nadležni odbor Europskog parlamenta. Nadzor će, među ostalim, uključivati informacije o planiranju i izvješćima, savjetovanje Europskog parlamenta i nacionalnih parlamenata o Europolovom višegodišnjem

programu rada¹ te pozivanje izvršnog direktora i predsjednika Upravnog odbora na rasprave o pitanjima povezanim s Europolom.

4. ZAKLJUČAK

Unatoč promjenama uvedenima Zajedničkim stajalištem, tekst Zajedničkog stajališta najbolji je mogući rezultat koji je Komisija mogla postići tijekom dvogodišnjih pregovora s Parlamentom i Vijećem o vrlo složenom tekstu.

Komisijini ciljevi u pogledu reforme Europola postignuti su usklađivanjem Europola sa zahtjevima Ugovora iz Lisabona te povećanjem njegove učinkovitosti, djelotvornosti i odgovornosti.

Usklađivanje upravljanja Europolom s načelima zajedničkog pristupa decentraliziranim agencijama EU-a nije provedeno u potpunosti zbog snažnog protivljenja suzakonodavaca. Komisija će sudjelovati u upravljanju agencijom putem predstavnika s pravom glasa u Upravnom odboru, kao i u u predodabiru izvršnog direktora.

5. IZJAVE KOMISIJE

1. O zajedničkom pristupu decentraliziranim agencijama EU-a

„Komisija podsjeća da usuglašeni tekst nije u potpunosti usklađen s načelima zajedničkog pristupa decentraliziranim agencijama EU-a. Stoga se sporazumom koji su Europski parlament i Vijeće postigli o upravljanju agencijom ne utječe na buduće zakonodavne tekstove. Komisija je i dalje uvjerena u prednosti osnivanja Izvršnog odbora kao dijela upravljačke strukture Europola i ostalih agencija. Komisija će u sljedeće dvije godine preispitati situaciju u pogledu upravljanja Europolom, osobito u cilju utvrđivanja opravdanosti daljnjih prijedloga o tom pitanju.”

2. O Odboru za suradnju

„Europska komisija smatra da bi, nakon donošenja predloženih Opće uredbe za zaštitu podataka i Direktive o zaštiti podataka u pogledu obrade podataka u policijskom i pravosudnom sektoru te imajući u vidu najavljeno preispitivanje Uredbe (EZ) br. 45/2001, kako bi se osigurala učinkovitost i dosljednost te izbjeglo nepotrebno dupliciranje, novoosnovani Europski odbor za zaštitu podataka trebao izvršavati funkcije koje izvršava Odbor za suradnju osnovan tom Uredbom.”

¹ Zajednička skupina bit će i tijelo putem kojeg će se odvijati savjetovanja s nacionalnim parlamentima o višegodišnjim programima. Na taj će se način Europol osloboditi obveze savjetovanja o svojem višegodišnjem programu s 28 nacionalnih parlamenata i Europskim parlamentom (kako je predviđeno u izvornom prijedlogu Komisije).